

# FEJÉRMEGYEI NAPLO

Előfizetési árak

Helyben:		Vidéken:	
1 óra	1 K.	1 óra	1 50 K.
1 évre	3 K.	1 évre	4 50 K.
1 évre	6 K.	1 évre	9 K.
1 évre	12 K.	1 évre	18 K.

Megjelenik minden hétköznap este 8 órakor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
Szent István-tér 1.Egyes szám: 4 fillér.  
Hirdetés díjszabás szerint.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: Baranyay Lajos.

## Felszólították

a közönséget, hogy mihamarább szerezze be gabonaszükségletét az egész évre. A város gondoskodni fog gabonáról, a közönségnek csak meg kell vennie. Mindenesetre dicséretes ez az előrelátás és gondoskodás, de úgy látszik megelégedtek a kérdés legnehezebb részéről, hogy a közönség megelégednie meg előre, egy egész esztendőre a gabonaszükségletét.

A kis hivatalnok, iparos és munkásosztály a mai nehéz megélhetési viszonyok között máról holnapra tengeti étét. Ezek nem egy esztendőre, de még egy negyedévre sem képesek a szükségleteiket beszerezni. Ezek az úgynevezett stanicizó lisztfogyasztók, akiknél még az öt-tizkilós vásárlás is a nagy vásárlás közé tartozik szűkös anyagi körülményeik miatt.

Valahogy másként kellene tehát ezt a kérdést megoldani. Úgy, hogy a kispénzü embereknek is megadassék a mód kenyérszükségletük beszerzésére. Természetes, olyan ideával senki sem tudna előállni, amely minden ember részére kivétel nélkül alkalmas lenne. De mindenesetre úgy kell megoldani, hogy a város közönségének túlnyomó része gondoskodhassék az egész évi szükségletéről.

A város ne csak gabonáról gondoskodjék, ne csak a megőrlésről, hanem fizesse is ki az árát, s a polgárság utólag, a liszt részleges elszállításánál térítse meg az árát.

Ezzel a megoldással a város nagy és esetleg kárral járó eshetőségnek teszi ki magát. Igaz, de ezen is segíthetünk valamiképpen. Legyen kaució.

Minden jegyzett métermázsára néhány korona biztosítékot fizetessen előre a polgárokkal. Ezzel elejét vehetnék az eset-

leges anyagi veszélyeknek s a polgárságnak pedig igazán megkönnyítenék a kenyérről való gondoskodást.

## Avilágháború.

### Oroszország belső bajai.

Az orosz harcterén teljes csend uralkodik. A besszarábiai határról jelentenek ugyan jelentéktelen előőrsi csatározásokat, de egyébként a nyugalom nem változott. Oroszország eseményei ezekben a legutóbbi napokban inkább belpolitikaiak.

A dumaképviselők titkos tanácskozása mind nagyobb izgalommal tölti el a kormányt, amely azonban annál is inkább tehetetlen, mert hiszen válságos helyzetben van és szinte napnap után egészítődik ki új tagokkal, közöttük olyanokkal, akik nem mindenben helyeselik az eddig üzött abszolutisztikus rendszert.

Mindazonáltal szigorú intézkedések történnek a szociálisták és a forradalmárok ellen és a határokat a legszigorubbán őrzik, a semleges államok felé is természetesen. Így különösen nagy a szigorúság a román-orosz határon, az orosz hatóságok számos román letartóztattak kémkedés gyanúja miatt és a polgári forgalom teljesen szűnhet az orosz-román határon.

### Románia magatartása.

Tegnap megirtuk, hogy Oroszország megerősíti a román határt. Ebből máris arra a következtetésre lehetett jutni, hogy Romániának az entente-való viszonya megromlott. Ma olasz helyről egészen hitelesen mondják el, hogy Olaszország az utolsó percig akarta kapacitálni Romániát arra, hogy ő is tizenen háberut, de Románia nem állott kötélnék. Az olaszok véleménye szerint még mindig fennáll az a katonai konvenció, amelyet a központi hatalmak kötöttek annak idején Romániával. Egész Románia

közvéleménye semleges és mindennél jobban jellemzi a helyzetet az az állítólagos nyilatkozat, amelyet Bratianu miniszterelnök tett a bolgár követnek, ezeket mondván neki:

— Az orosz hadihajók megjelenése a Boszporus előtt elárulta, hogy milyen veszedelem fenyegeti Görögország és Bulgária jövőjét.

### A csendes olaszok.

Az olasz harcterén ma nem történt nevezetesebb esemény. Az Isonzó völgyében mérhetően veszteségeik voltak eddig az olaszoknak. Halottaik, sebesülteik és foglyaik száma meghaladja a nyolcvanezret. Seregeink a sokszoros túlerővel szemben példátlan hőességgel állnak helyt és gyönyörű elhelyezkedésükönél fogva alig szenvednek némi veszteséget is. A háborúk történelmében szinte példátlanul áll ez az aránytalanság az olaszok óriási és a mi csekély veszteségeink között.

Cadorna gróf jelentései még mindig az időt vádolják, egyelőre végtelenül kevés eredménnyel. A cikkek, amelyeket az olasz vezérkar főnöke ír, alig-alig változtatják meg az időjárást, éppen úgy nem, mint ahogyan rágalmai és kifakadásai nem forgatják meg a fegyverek szerencsését az Isonzó völgyében.

### Oroszország újból sürgeti a Dardanellákat.

Oroszország új, kétszáz ezer főből álló hadsereget összpontosított Odesszában, amely a röviddel ezelőtt a galíciai harc terere küldött hadsereg helyébe lép és hivatott lesz a Boszporus forszírozására. Az új dreadnoughtok vízrebocsátása, ami bizonyos szerkezeti hibák miatt késétt, a legközelebbi napokban a cár jelenléte mellett meg fog

történni Sebastopolban és a oroszok az egész feketengeri flotta védelme alatt Midia felé akciójukat megkezdik. Nehogy Konstantinápoly kérdésében az angol, francia és orosz hadvezetőség közt a kompetencia miatt majd összetűzős legyen, a három állam megállapodott, hogy Perát az oroszok, Galatát és Sztambul a franciák és a Dardanellák európai partját az angolok tartják addig megszállva, amíg a békekonferencia végleg nem dönt a török kérdésben.

Egyébként semmi lényeges esemény nem történt a harcterén.

## Rinaldó-világ a szőlőhegyen.

Egy előkelő katonatisztné, akinek férje a harcterén van, nemrég a szőlőhegyi villájában ment ki lakni a hűgával. Párnap kiuntartózkodás után a következő, a Bakony kellős közepébe illő eset történt velük.

Egyik este észreveszik, hogy a villa előtti kis park bokrai között gyanus feketeségek mozognak. A katonatisztné kiszólitotta a lakásból az inasát, hogy nézze meg a kert bokrait. Erre azonban a bujkáló alakok elillantak.

Másnap este már lesben állt az inas, várta a gyanus alakok megérkezését. Meg is jöttek. Az inas egy revolver lövéssel rájuk ijesztett, mire azok is hasonlóképpen feleltek s elmenekültek. Harmadik este már ketten várták az újell vendégeket. Ismét megjelentek a bokrok között. Egy-egy kölcsönös lövés után azonban ismét kerekét oldottak.

Végre a két hölgy kénytelen volt összecsomagolni, s beszüntetni a szőlőhegyi nyaralást. Jó lenne, ha a rendőrség egy alapos razziát tartana a szőlőhegyen. Utólvégre illyesminnek még sem szabad elfordulnia egy kultur városról két, három kilométernyi távolságra.

## SÖVEGJARTO vaszonáruháza, Barátok épülete.

### Nagy választék

szines zephijrek, karton, schiffon és damastból. Különbféle vásznak, törölközők, abrosz, lepedők és zsebkendőkből. Agy- és asztalterítők, szőnyeg- és matracsövetekből.

OLCSÓ szabott árak.

Egyes szám ára 4 fillér.



össze egy fadarab van beledugva, esetleg rajta a sapkája. Vagy talán ezek nélkül, árván. Lesz a dombocská. Szegény apa, hős volt a fiad, — de te is hős vagy, mert hőst adtál a hazának, s hősi szíved tudod elviselni a nagy csapást, mely téged ért... Szegény jó, hős apa...

Egy orosz katona sírján nézem a keresztet, cyrill betűk vannak ráírva kék ceruzával. A kereszt sarkán azonban magyar szavakat is bönghesznek ki, — valószínűleg bakáink írták rá. Ez állt ott: „Igy jár az az orosz, aki nem adja meg magát!”

A mi magyar baka-gyerekeink állnak együtt, nézik az akkor érkező német katonákat. A német tiszt kommandírozza: Halt! Rechts front! Ruth! — oda szól az egyik bakánk (Földyédjához): „Te hallod! mán ezeknél is magyar a kommandó!”

— ts.

## Miként lehet felhasználni, vagy eladni az új termést?

A háborús év tapasztalatai megtanítottak bennünket arra, hogy a termés eladását és felhasználását nem lehet az emberek kénye-kezdvére bízni és szabályozatlanul hagyni. A rendkívüli körülmények elégtelenné teszik a rendes és szokásos szabályozást, amelyet el szokott e téren végezni a fogyasztónak, termelőnek s a kereskedőnek sok tekintetben ellentétes érdeke, a termék nagysága, a külföldi ár és más olyan dolgok, melyek végeredményben megadják a terméknek, a belőle készült lisztnek és kenyérnek az árát. Egyrészt a kényszerű takarékoság, másrészt a jelentkező visszaélések meggátolása, végül az a kötelesség, mely bennünket a háboruban osztályosaink és szövetségeseinkkel szemben az élelmezés terén kötelez, feltétlenül szükségessé teszik, hogy a rendkívüli viszonyoknak megfelelő, rendkívüli szabályozással biztosítsuk a katonaságnak, az ország lakosságának ellátását és a módot ahhoz, hogy fölöslegeinkhez szövetségeseink is megfelelő pénzért hozzájuthassanak.

Mindez az új termés eladásának, felhasználásának törvényes szabályozása nélkül keresztül nem vihető. Éppen ezért, mindannyian nemcsak óhajtottuk, de követeltük is, hogy a kormány az új gazdasági évben, korábban, tervszerűbben és Magyarország gazdasági viszonyainak megfelelőbben lásson hozzá a szabályozás keresztülviteléhez.

Június 17-én 2070. szám alatt ki is adott a minisztérium egy rendeletet, mellyel az új termés eladását és felhasználását szabályozni törekedik. Ez a rendelet egyformán érdekel mindnyájunkat, azt is, aki csak saját magának termel, azt is, aki piacra is tud valamit vinni és azt is, aki mindent vásárolni kénytelen. Az alább következő írásban tehát megmagyarázzuk, hogy kinek-kinek mire kell figyelemmel

lennie, annál is inkább, mert, akár tudatlanságból, akár rosszindulatból a rendelet szabályait áthágja, súlyos büntetéssel lesz sújtva.

### Milyen termés van zár alá helyezve.

A kormánynak főnn megnevezett rendelete mindenekelőtt megismétli azt az intézkedést, amelyet már április 8-án tett egy rendeletében, tudniillik megtiltja a búzának, rozsnek, kétszeresnek, árpanak és zabnak az árusítását vagy más úton való forgalomba hozatalát. Eszerint a termelő vagyis a gazda, bérlő, a részes arató, a konvenciócseselő, munkás, ha munkabér fejében szemestermést kapott, csak a rendeletben megállapított módok szerint adhatja el buzáját, rozsát, kétszeresét, ár-páját, zabját.

(Folyt. köv.)

## HIREK.

### Napló.

Ertsey közjegyzősége. Itt e honban, hála Istennek mindenki becsületes a maga privát személyében és mint ilyen senki se túri a maga közelében a kétséges tisztaságának mutatkozott barátokat. Ebből az következik, hogy az ilyen barátokat elverjük közelünk-ből, de úgy-e nem következnek az, hogy máshol, tőlünk távol, ne maradjanak barátaink, olyan meszesességben, ahol a mi privát tisztaságunkat érintéssel nem veszélyeztetik. Az a fő, hogy Ertsey Péter nagyor, amidon mint leleplezett kijáró a kormány kényes és kétségtelen egyéni fehérségét veszélyeztette a maga sötétebb fehérségével, kidobódott a pártból és messze száműzött valahova Biharba. Itt közel kellemtelen volt, de ott messze lehet tovább is barát, sőt nagyjövedelmű közjegyző, aminthogy az is lett, jeléül annak, hogy a bűn nem a kétes üzlet volt, hanem az, hogy az egyéni kényes izlés tulságosan közelről látta. Ugyebár, ha valaki késsel eszi a halat, az nekem egyénileg közelről lehet türehtelen, de, ha az illetlen evő elmegey messze Biharba, s engem nem botránkoztat, akkor lehet nekem továbbra is derék jó barátom? A közéleti és a magán — mondjuk — illem között van itt valami furcsa különbözőség. De mennyire furcsa. Vagy talán már nem is furcsa.

— A vak katonáknak. Obermayer Imre kereskedő 6 koronát gyűjtött a vak katonáknak, amely összeget a Fejérmegyei Naplónak küldötte be.

— Válasz a részvét-levele. Fejérvármegye Pittner ezredparancsnok hős halála alkalomával részvétét fejezte ki Hindenburg-ezredének, amelyre Vatz Károly ezredes Pilsenből a következő választ küldte:

A hős halált halt Pittner Lajos ezredes emlékezetének jegyzőkönyvbe történt megörökítéséért és a vármegye közönségének őszinte részvételéért fogadják a halás köszönet nyilváníását.

— A Hadsegélyző ünnepe. A Hadsegélyző vrsárnapi beszámoló ünnepélyére, amely alkalmából Apponyi Albert gróf háborus előadást fog tartani, a jegyeket már át lehet venni a hivatalban, Knazovicky divatruházban, Klökner, Horvátiné és Rónainé papírkereskedésében. Tekintettel a nagy érdeklődésre, ajánlatos a jegyek átvételéről idejében gondoskodni.

— Kítüntetések. Ófelsege bannerfeldi Obauer Rezső vezérőrnagynak a háboruban katonai parancsnoki minőségben kitűnő szolgálata elismeréséül a vaszkrona-rend 3 osztályát adományozta.

Hartman Ervin 13. huszárezredbeli főhadnagyot az ellenséggel szemben vitéz magatartása elismeréséül a 3. osztályu hadiékítményes katonai érdemkeresztrel tüntette ki.

— Székesfehérvár főmérnöke építi a lemergi pályaudvart. Mint ismeretes, az oroszok a Lembergől való kiűzésük alkalmával felperzselték a pályaudvart. A pályaudvar újraépítésével a katonai parancsnokság Vargha Elemér tartalékos főhadnagyot bízta meg. Vargha Elemér kítüntetést is kapott, Vilmos-császár a vaskeresztet adományozta neki.

— Kinevezések. A király július 1-től számítandó ranggal Lutz Károly és Kolossváry Dénes 69. gyalogezredbeli hadnagyokat főhadnagyokká nevezte ki.

Stark Jenő és Scheibel József 69. gy. e.-beli tart. hadnyak főhadnagyokká léptek elő.

— Kítüntetett 69-es főhadnagy. A király megparancsolta, hogy Pomp Ottó 69. gyalogezredbeli főhadnagy-számvivőnek az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásáért a legfelső dicső elismerése újólag tudtul adassék.

— A közéletmelzési bizottság ülése. A közéletmelzési bizottság 2000 doboz dán huskonzervet, 2000 doboz gulyás konzervet és 500 doboz vurstot rendelt, miután a próba kitűnően bevált. Elhatározták továbbá, hogy sertésusvágást a hatóságai husszék folytatni fogja, a marhahusvágást azonban egyelőre szünetelteti. A kenyérgyűben a pékkel való tárgyalásokat már megkezdték.

— Hős halál. Mohácsi Mihály m. kir. 17-ik honvéd gyalogezred 2-ik századának szakaszvezetője, Rác-utca 53. sz. a lakos — egy hivatalos értesítés szerint — június hó 16-án a bukovinai harcra elcsatt. Özvegye két hónapos árva siratja. Az elhunyt hős lelki üdvéért f. hó 17-én szombaton 7 óra körül a belvárosi plebánia templomban gyászmise lesz.

— Grosz fogság. Szilasi András m. kir. 17-ik honvéd gyalogezred tizedese Szeder-u. 59. sz. a lakos értesítette szüleit, hogy orosz hadifogságba jutott.



## PÉNTEKEN ÉS SZOMBATON:

A bpesti Apolló nagy-sikerű operettje

## TANCOS ASSZONY

operett. Irta Békffy László  
Zenéjét szerezte  
ifj. dr. Gajary István

### Személyek:

Dr. Káldy Cukor Kálmán  
A felesége H. Várad Elza  
Szobalány Concha Rózsika  
Inas a szomszédból Mály Gerő

### Magánszámokban

fellépnek

H. Várad Elza

Concha Rózsika

a Király Színház tagja.

MÁLY GERŐ

A bpesti Apolló tagja.

Cukor Kálmán

a Népopera művésze.

A műsort zongorán kíséri

Hetényi Heidelberg Albert  
zeneszerző.

Holyarak mérsékeltén  
felemelték

Jegyek előre válthatók  
Krausz Verona dohányszomszédjében.

Előadások fél 7 és 9 órakor.

